

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

RIVM
T.a.v. 5.1.2e
Postbus 1
3720 BA BILTHOVEN

Directie Publieke Gezondheid
Crisisbeheersing en
Infectieziektenbestrijding

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
5.1.2e

5.1.2e

T
M (31)- 5.1.2e
5.1.2e @minvws.nl

Kenmerk
1777893-213839-PG

Uw brief

Bijlage(n)

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Datum
Betreft Advies aanvraag OMT-Z nertsen

Geachte 5.1.2e

Ik wil het OMT-Z vragen een nieuwe risicobeoordeling in verband met mogelijke risico's van de nertsenhouderij voor de volksgezondheid te doen en advies te geven over eventuele maatregelen.

Uitgangspunt

In Denemarken is op 4 november jl. besloten om, met het oog op de volksgezondheid, alle nertsenbedrijven in Denemarken te ruimen. De veranderde situatie ten opzichte van enkele maanden geleden vereist volgens de Deense autoriteiten dit resolute ingrijpen in de pelsdierhouderij, met het oog op de internationale volksgezondheid. Een belangrijke overweging in de besluitvorming is de vondst van mutaties bij nertsen die ook bij mensen in de omgeving gevonden. Humane vaccins zouden mogelijk minder effectief zijn bij infecties met deze mutanten.

Achtergrondinformatie

In Nederland zijn ook verschillende adaptaties gezien, zo meldde het RIVM op 6 november. De verandering die gevonden is in Denemarken ('type 5 mutatie') is ook aangetoond in Nederland bij nertsen en enkele directe contacten, medewerkers van nertsenbedrijven. Deze variant lijkt echter uitgedoofd en wordt niet meer gezien op de recent geïnfecteerde bedrijven. De variant is niet in de algemene humane populatie aangetoond in Nederland en, voor zover bekend, hier dus niet verspreid vanuit de nertsenhouderijen.

De Deense gezondheidsautoriteiten geven aan dat niet is aangetoond dat het vaccin niet zal werken tegen een infectie met het virus met type 5 mutatie. Zij hebben laten zien dat virussen met deze mutatie minder goed geneutraliseerd worden door de antistoffen van herstellende patiënten. Het is uit voorzorg dat men wil voorkomen dat deze variant in de toekomst mogelijk problemen geeft.

Op 6 november is de WHO expertgroep bijeenkomen over de situatie in Denemarken. Ook de ECDC werkt een risico analyse uit. Het RIVM houdt zich op de hoogte van de uitkomsten van de WHO expertgroep.

OMT-Z advies 24 augustus 2020

Het OMT-Z achtte het risico voor omwonenden verwaarloosbaar en concludeerde dat de kans op infectie vanuit nertsen voor mensen woonachtig buiten de nertsenbedrijven toen verwaarloosbaar was ten opzichte van de kans op infectie van mens-op-mens in de bevolking.

Directie Publieke Gezondheid
Crisisbeheersing en
Infectieziektenbestrijding

Kenmerk
1777893-213839-PG

Het OMT-Z heeft op 24 augustus geadviseerd om aan het eind van 2020 een einde te maken aan de nertsenhouderij om de vorming van een reservoir in de nertsenhouderij op de langere termijn tegen te gaan. Preventief ruimen was op dat moment, gezien het grote aantal nog in bedrijf zijnde nertsenfokkerijen en de capaciteit van de NVWA, volgens het OMT-Z niet de meest effectieve wijze om reservoirvorming in de nertsenhouderij te stoppen. Het had de voorkeur van het OMT-Z om besmette nertsbedrijven te ruimen, de monitoring te intensiveren en een verplichte stoppersregeling voor de nertsenhouderij in te stellen na de pelsperiode in november van dit jaar.

Het OMT-Z gaf aan dat alle bedrijven, ook die niet besmet zijn, eind 2020 definitief stoppen en dat moet voorkomen worden dat (fok)dieren geëxporteerd worden.

Het volksgezondheidsrisico op de korte termijn was voor omwonenden en de rest van de populatie zeer klein en het volksgezondheidsrisico op de langere termijn (reservoirvorming en daaruit volgende infecties) kan met het verplicht stoppen eind 2020 het snelst worden gecoupeerd.

Enkele cijfers

Er zijn 69 bedrijven besmet geraakt; twee daarvan lagen in Gelderland, de overige in Noord Brabant en Limburg. In dat 'risicogebied' zijn nog vijf bedrijven met nertsen, alle andere locaties zijn leeg. In totaal zijn er in Nederland nu nog 57 fokkerijen in bedrijf. Deze liggen verspreid over Nederland.

Het doden van het grootste deel van de nertsen is begonnen. LNV gaat er van uit dat het doden en pelzen van de dieren tot medio december duurt.

Op het merendeel van de fokkerijen worden alle dieren gepeld en deze zijn dus leeg eind 2020.

Mogelijk dat nog op een aantal bedrijven moederdieren achterblijven. Gemiddeld zal per bedrijf het aantal teven ongeveer 6000 zijn. Deze houders willen die dieren aanhouden, omdat ze niet weten hoe de (nadeels)compensatie uitvalt en de wet nog niet is aangenomen. Deze nertsenhouders willen zekerheid. Het is moeilijk in te schatten hoeveel houders van fokteven hiervoor zouden kiezen. Volgens informatie uit de sector zouden dit er tussen de 10 en 20 kunnen zijn.

Als de wetwijziging om het verbod op het houden van nertsen te vervroegen van 2024 naar 2021 wordt aangenomen, zal deze naar verwachting begin 2021 in werking treden, in ieder geval vóór het nieuwe fokseizoen (dat normaliter in maart plaatsvindt). Dan zijn er vanaf maart 2021 geen nertsen meer op fokkerijen in Nederland.

Vragen aan het OMT-Z

1. Hoe beoordeelt u de situatie in Denemarken wat betreft de risico's voor de internationale volksgezondheid (Europa, wereldwijd)? Welke risico's ziet u en hoe groot beoordeelt u deze risico's? Zijn er aanvullende maatregelen nodig voor reizigers uit Denemarken.

Directie Publieke Gezondheid
Crisisbeheersing en
Infectieziektenbestrijding

Kenmerk
1777893-213839-PG

2. De informatie over het type 5 mutatie in SARS-CoV-2 is gedeeld met experts.

a. In welke mate komt of kwam deze variant in Nederland voor in de nertsenpopulatie? In welke mate heeft deze variant gespreid of spreidt deze nog tussen nertsenbedrijven?

b. In welke mate is deze variant aangetroffen in de humane populatie in Nederland, bij medewerkers van nertsenbedrijven, bij omwonenden van (besmette) nertsenbedrijven en de algehele Nederlandse bevolking? In welke mate heeft deze variant gespreid of spreidt deze nog tussen mensen?

3. Hoe groot schat u de kans in dat een vaccin minder werkzaam is tegen een humane infectie met deze variant?

4. Hoe groot is het risico van de huidige Nederlandse situatie voor de volksgezondheid: omwonenden en de algehele bevolking, mede in het licht van de huidige situatie in de humane populatie en in Denemarken? Wat is eventueel anders in uw risicoanalyse ten opzichte van de analyse 24 augustus?

5. Uw advies in augustus was om de nertsensector eind 2020 te beëindigen. Kunt u toelichten waarom dit eind 2020 zou moeten zijn en hoe het risico met betrekking tot de volksgezondheid verandert als niet eind december maar eind februari alle houderijen zijn gestopt?

Met andere woorden, welk risico is er en hoe groot is een mogelijk risico voor de volksgezondheid, indien tussen eind december en eind februari 2021 nog zo'n vijftien nertsenbedrijven na het pelzen met fokteven overblijven in Noord Nederland en deze bedrijven net zoals nu intensief worden gevolgd en in geval van een besmetting direct worden geruimd?

6. Hoe groot is het risico dat een nertsenbedrijf in Noord Nederland tussen 1 januari 2021 en 1 maart 2021 wordt besmet met SARS-CoV-2?

7. Geeft de Nederlandse en mondiale nertsenhouderij een significant grotere kans op het ontstaan van 'gevaarlijk' mutaties (bijvoorbeeld ten aanzien van virulentie of werkzaamheid vaccins) vergeleken met mutaties die op dit moment in humane varianten worden gevonden?

Hoogachtend,

Let op: vul A.U.B. de ondertekengegevens NIET handmatig in. Dit tekstvak mag ALLEEN worden verwijderd op het moment dat het stuk in 'Printen en Verzenden' zit en de ondertekening volledig is. De ondertekengegevens 'naam ondertekenaar' en 'functie ondertekenaar' worden automatisch door Marjolein ingevuld, vlak voordat het stuk ter ondertekening wordt aangeboden.